

*Latvijas Dabas
muzejs*

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

PUBLISKAIS GADA PĀRSKATS

Sagatavots saskaņā ar „Likuma par
budžetu un finanšu vadību” 14.panta 3.punktu
un 2010.gada 5.maija Ministru kabineta noteikumiem
Nr.413 “Noteikumi par gada publiskajiem pārskatiem”

2019

Latvijas putnu ekspozīcijas fragments

Saturs

lpp.

1. Pamatinformācija	
1.1. Muzeja juridiskais statuss	3
1.2. Muzeja darbības virzieni un mērķi, īstenotās budžeta programmas.....	3
1.2.1. DARBĪBAS VIRZIENS Nr.1 - zinātniski pilnvērtīgu dabas priekšmetu kolekciju attīstīšana un saglabāšana.....	5
1.2.2. DARBĪBAS VIRZIENS Nr. 2 - pētnieciskais darbs	6
1.2.3. DARBĪBAS VIRZIENS NR.3 – ar daudzveidīgām muzeja iespējām īstenots vides izglītības darbs	7
1.2.4. DARBĪBAS VIRZIENS NR.4 – muzeja darbības nodrošināšana, infrastruktūras uzturēšana un attīstība	10
1.3. Pārskata gada galvenie uzdevumi.....	11
2. Finanšu resursi un muzeja darbības rezultāti	
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums.....	12
2.1.1. Budžeta programmas un apakšprogrammas, kuru finanšu līdzekļi tiek izlietoti muzeja darbības nodrošināšanai	12
2.2. Pārējie finanšu resursu avoti, ieņēmumu apmēri un izlietojums.....	13
2.2.1. Projekti	13
2.3. Darbības stratēģijās plānotās budžeta programmu un apakšprogrammu ietvaros finansētās galvenās aktivitātes un to mērķi, plānotie darbības rezultāti, to izpildes analīze un valsts budžeta līdzekļu izlietojuma efektivitātes izvērtējums.....	14
2.4. Informācija par īstenotajām jaunām politikas iniciatīvām.....	16
2.5. Veiktie un pasūtītie pētījumi.....	17
2.6. Būtiskākie pakalpojumi, uzlabojumi pakalpojumu pieejamības un kvalitātes nodrošināšanā:.....	20
2.6.1. Starpiestāžu pakalpojumi, kuri ir saistīti ar savstarpējo sadarbību noteiktu valsts pārvaldes funkciju vai uzdevumu veikšanā vai kuru rezultāts ir nepieciešams tikai citas iestādes funkciju vai uzdevumu izpildei vai tās pakalpojumu nodrošināšanai	20
2.6.2. Publiskie pakalpojumi, kas noteikti normatīvajos aktos, vai no tiem izrietošie materiālie vai nemateriālie labumi, ko muzejs sniedz privātpersonai saistībā ar tās kompetencē esošu publiskās pārvaldes funkciju un uzdevumu izpildi	20
3. Personāls	21
4. Komunikācija ar sabiedrību	
4.1. Pasākumi sabiedrības informēšanai un izglītošanai.....	22
4.2. Pasākumi sabiedrības viedokļa izziņai par apmierinātību ar muzeja darba kvalitāti un to rezultāti	24
4.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru	24
5. Nākamajā gadā plānotie pasākumi	
5.1. Iepriekšējā gadā uzsāktie pasākumi, kuri tiks turpināti.....	25
5.2. Nākamā gada galvenie uzdevumi un pasākumi.....	26
5.3. Nākamā gada plānotie sadarbības projekti un pētījumi	26

1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. LATVIJAS DABAS MUZEJA JURIDISKAIS STATUSS

Latvijas Dabas muzejs (turpmāk tekstā – muzejs vai LDM) dibināts 1845.gadā kā Rīgas Dabaspētnieku biedrības (RDPB) muzejs.

Ar 1999. gada 1. aprīli muzejs nodots Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk tekstā - VARAM) pārziņā, kopš 2013.gada 1.janvāra darbojas kā VARAM padotībā esoša tiešās pārvaldes iestāde.

Latvijas Dabas muzejs ir sabiedrībai pieejama pētnieciska un izglītojoša iestāde, materiālās kultūras vērtību krātuve par Latvijas un pasaules dabu, tās daudzveidību, vēsturi un aizsardzību.

Sākot ar 01.01.2013. Muzejs darbojas saskaņā ar LR Ministru kabineta 09.10.2012. (noteikumi Nr.690 „Latvijas Dabas muzeja nolikums”) apstiprināto Nolikumu, Muzeju likumu, Ministru kabineta 2006.gada 21.novembra noteikumiem Nr.956 „Noteikumi par Nacionālo muzeju krājumu” un citiem Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.

1.2. MUZEJA DARBĪBAS VIRZIENI UN MĒRĶI, ĪSTENOTĀS BUDŽETA PROGRAMMAS

Latvijas Dabas muzeja darbības mērķis un galvenās funkcijas formulētas Muzeja Nolikumā.

Muzeja misija (virsmērķis) - uzkrāt un saglabāt Latvijas dabas un materiālās kultūras vērtības, kas liecina par dabas daudzveidību, vēsturi un aizsardzību. Izmantojot muzeja līdzekļus, veikt vides izglītības darbu, veidojot sabiedrībā izpratni par dabā notiekošajiem procesiem, cilvēka vietu un lomu tajos, sekmēt pozitīvas vides apziņas veidošanos sabiedrībā.

Muzeja funkcijas:

- uzturēt un attīstīt muzeja krājumu, nodrošināt tā saglabāšanu un pieejamību sabiedrībai;
- veikt pētniecisko darbību krājuma izpētē un dabaszinātnēs;
- izmantojot daudzveidīgus muzeja līdzekļus, veikt vides izglītības darbu.

Stratēģiskais mērķis Nr.1. Izmantojot muzeja līdzekļus un muzeja daudzveidīgo krājumu, sekmēt dažādu mērķauditoriju interesi par dabu, aktualitātēm vides aizsardzībā un celt vides apziņas līmeni sabiedrībā.

Stratēģiskie uzdevumi:

- Turpināt jaunu, mūsdienu prasībām atbilstošu pastāvīgo ekspozīciju veidošanu, esošo ekspozīciju pilnveidošanu.
- Uzlabot muzeja apmeklējuma kvalitāti, nodrošināt apstākļus vides izglītības darba pilnveidošanai, turpinot ēkas infrastruktūras sakārtošanu, pieejamības nodrošināšanu, jaunu tehnoloģiju iegādi un ieviešanu.
- Nodrošināt daudzveidīgu, sabiedrības prasībām atbilstošu, vides izglītības darbu, turpināt to pilnveidot sekojot aktualitātēm vides aizsardzībā un izpētot apmeklētāju vēlmes un prasības.

Stratēģiskais mērķis Nr.2. Nodrošināt muzeja kā Latvijā lielākās publiski pieejamās dabaszinātnisko kolekciju krātuves kvalitatīvu darbību un attīstību.

Stratēģiskais uzdevums:

- Uzlabot krājuma saglabāšanas apstākļus un pieejamību sabiedrībai, palielināt krājuma zinātnisko vērtību, turpināt krājuma zinātnisko apstrādi un komplektēšanu.

Muzeja darbības prioritātes

Lai nodrošinātu kvalitatīvu muzeja krājumu veidojoša un sabiedrībā populāra muzeja darbību un attīstību, noteiktas šādas darbības prioritātes:

- Turpināt ekspozīciju pārveidošanu un pilnveidošanu.
- Krājuma komplektēšanas darbā identificēt muzeja kolekcijās nepilnīgi pārstāvētās organismu taksonomiskās grupas un sugas (ģeoloģiskajā krājumā – minerālus/iežus) un mērķtiecīgi papildināt

muzeja krājumu; veicot krājuma apstrādi, paaugstināt tā zinātnisko vērtību, palielinot uzskaites detalizāciju.

- Pilnveidot vides izglītības darba kvalitāti, paplašinot piedāvājumu atbilstoši sabiedrības vēlmēm un aktualitātēm, iesaistīties projekta “Latvijas Skolas soma” īstenošanā.
- Veidot optimālus apstākļus krājuma saglabāšanai; uzturēt un attīstīt muzeja infrastruktūru.

Muzeja darbība tiek īstenota budžeta programmas VARAM apakšprogramma 24.06.00 “Latvijas Dabas muzeja darbības nodrošināšana”, kā arī projektu konkursos iegūto līdzekļu ietvaros.

Latvijas vides aizsardzības fonda administrācija kopā ar sadarbības partneriem – Nacionālo botānisko dārzu, Latvijas Dabas muzeju, Rīgas Nacionālo zooloģisko dārzu, Valsts vides dienestu, Latvijas Hidroekoloģijas institūtu, Dabas aizsardzības pārvaldi, Latvijas Lauksaimniecības universitāti un Valsts augu aizsardzības dienestu – ir uzsākusi Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta Nr. 5.4.2.2/17/I/002 “Valsts vides monitoringa programmu un kontroles sistēmas attīstība un sabiedrības līdzdalības veicināšana, pilnveidojot nacionālas nozīmes vides informācijas un izglītības centru infrastruktūru” īstenošanu.

Projekta mērķis ir attīstīt valsts vides monitoringa un kontroles sistēmu, pilnveidojot atbildīgo iestāžu tehnisko nodrošinājumu, kā arī veicināt sabiedrības līdzdalību vides pārvaldībā, modernizējot nacionālas nozīmes vides izglītības un informācijas centrus un īstenojot sabiedrības iesaistes pasākumus.

Latvijas Dabas muzejā kā nacionālas nozīmes vides informācijas centrā Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta gaitā **tīks modernizētas telpas un aprīkojums**, veikti sabiedrības informēšanas un iesaistes pasākumi, lai sekmētu interesi par dabu, tās daudzveidību un aizsardzību.

Projekta darbības paredzēts īstenot 4 gadu laikā – **no 2017. gada 30. novembra līdz 2021. gada 29.novembrim.**

Muzeja darbības mērķi un uzdevumi tiek īstenoti plānveidīgi, balstoties uz LDM darbības un attīstības stratēģiju 2016.-2018.gadam, LDM stratēģiju sabiedrības vides apziņas veicināšanai un informētības uzlabošanai 2017. – 2026.gadam un VARAM darbības un attīstības stratēģiju 2017.-2019.gadam.

Mērķis , kas tiks sasniegts institūcijas darbības rezultātā	Darbības virziens	Politikas rezultāts
Īstenota plaša un daudzveidīga programma vides izglītībā	<p>Izstāžu veidošana</p> <p>Muzejpedagoģisko programmu īstenošana</p> <p>Izglītojošo pasākumu organizēšana</p> <p>Semināru un kvalifikācijas celšanas nodarbību organizēšana skolotājiem</p> <p>Sagatavoti zinātniski un populārzinātniski raksti</p> <p>Paplašināta vides izglītības darbam nepieciešamā bāze</p>	<p>Noorganizētas un izveidotas 18 izstādes gadā</p> <p>Novadītas 9 muzejpedagoģisko programmu 341 nodarbība</p> <p>Novadīti 1574 tematiski izglītojošie pasākumi, pulciņu nodarbības (5 dabaszinātņu pulciņi)</p> <p>Noorganizēti 2 semināri, (par svešzemju sugām Latvijā 56 dalībniekiem un par LDM piedāvājumu Bioloģijas skolotāju asociācijai -32 dal.).</p> <p>Sagatavotas publikācijas (tēzes, kopsavilkumi, populārzinātniskie raksti – 5, prospekti, ceļveži, informatīvās lapas - 6)</p> <p>Katru mēnesi veidotas ģimenes dienu darba uzdevumu grāmatiņas, gatavoti darbnīcu</p>

		materiāli. Izdota krāsojamā grāmatiņa bērniem un uzdevumu grāmata par muzeju ģimenēm ar bērniem (trijās valodās).
Uzlabota muzeja krājuma pieejamība sabiedrībai	Turpināta veidot sabiedrībai pieejama krājuma datu bāze (NMKK) Kolekciju komplektēšana un papildināšana atbilstoši krājuma komplektēšanas kritērijiem, pilnveidojot esošās un veidojot jaunas kolekcijas	Pamatkrājuma jaunieguvumi un zinātniski apstrādāto vienību skaits: 5522 vienības. Krājumā pieņemti pirkumi: 2276 entomoloģiskie priekšmeti (tauriņi, vaboles), 15 minerāli un meteorīti, 18 minerāli, 17 dzīvnieku izbāžņi. Nacionālā muzeju krājuma kopkataloga informācijas sistēma, veicinot krājuma pieejamību sabiedrībai, papildināta ar 7363 krājuma priekšmetu aprakstiem. Notikuši pasākumi “Krājuma sestdiena”, kuru laikā apmeklētāji iepazīstināti ar ikdienā apmeklētājiem neredzamo krājuma daļu (notikuši 6 pasākumi)
Veikts pētnieciskais darbs	Ekspozīciju un izstāžu koncepciju un plānu veidošana Dabas izpētes un vides izglītības darba veikšana (pasākumu scenāriju izstrādāšana) Starptautisko sakaru attīstība zinātniskās pētniecības darba jomā Vašingtonas konvencijas par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām zinātniskās institūcijas funkcijas īstenošana	Muzeja izglītojošais, ekspozīciju un izstāžu veidošanas, kā arī krājuma saglabāšanas un komplektēšanas darbs veikts balstoties uz darbinieku zinātnisko tēmu izstrādi un nepārtrauktu profesionalitātes līmeņa paaugstināšanu, kas ir cieši saistīts ar muzeja sniegto pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanu. Pilnveidotas esošās ekspozīcijas (ekspozīcija ”Cilvēks un vide”, Botānikas un mikoloģijas ekspozīcija, Minerāloģijas ekspozīcija), piesaistīti projekta līdzekļi. Īstenoti izstāžu plāni (kopumā noorganizētas 18 izstādes). 15 zinātnisko un muzejisko tēmu izstrāde (dalība konferencēs, ekspedīcijās, projektos, sagatavoti zinātniski un populārzinātniski raksti, tēzes, referāti), noorganizēti vides izglītības pasākumi, sniegta metodiskā palīdzība Dalība 10 starptautisko projektu īstenošanā zinātniskās pētniecības jomā Sagatavoti 18 CITES atzinumi un ekspertīzes slēdzieni

1.2.1. DARBĪBAS VIRZIENS Nr.1 - zinātniski pilnvērtīgu dabas priekšmetu kolekciju attīstīšana un saglabāšana

Muzeja krājums tiek veidots ar mērķi raksturot galvenokārt Latvijas, kā arī pasaules, dabas daudzveidību. Latvijas Dabas muzeja (LDM) krājums ietver:

- priekšmetus, kas pārmantoti no N.Himzeļa muzeja (dibināts 1773. g.);
- priekšmetus, kas pārmantoti no Rīgas Dabaspētnieku biedrības (dibināta 1845. g.) kolekcijām;
- materiālu, kas saņemts 1950-to gadu sākumā no Skolu muzeja pastāvēšanas laikā komplektētajām kolekcijām;
- materiālu, kas saņemts no Ģeoloģijas institūta (1968. g.);
- muzeja darbinieku ievāktu materiālu mērķtiecīgai krājuma papildināšanai;
- dāvinātus, pirktus, kā arī muitā konfiscētus priekšmetus, kas ir Vašingtonas konvencijas objekti.

Muzeja krājuma vienību skaits uz 2019.gada beigām ir 209262, no tām pamatkrājumā ietilpst 185084 krājuma vienības. Krājums ir strukturēts kolekcijās – galvenokārt pēc sistemātiskā principa bioloģiskajās kolekcijās. Atsevišķos gadījumos (piemēram, Putnu olu kolekcija, Putnu ligzdu kolekcija, Galvaskausu, skeletu, ragu kolekcija) - pēc materiāla rakstura, kas zināmā mērā potenciāli atvieglo ar krājuma saglabāšanu risināmos jautājumus. LDM lieto vienoto informācijas sistēmu „Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogs (NMKK)”, kuru uztur LR Kultūras ministrijas iestāde „Kultūras informācijas sistēmu centrs”, kurā pamatinformācija par priekšmetiem brīvi pieejama ikvienam interneta lietotājam. Kopkatalogā līdz 2019.gada beigām ievadīta informācija par 112097 Latvijas Dabas muzeja pamatkrājuma priekšmetiem.

Līdz ar datorizētas uzskaites iespēju attīstību, muzeja speciālisti ir ieguldījuši daudz darba krājuma uzskaites kvalitātes palielināšanai – kopš pagājušā gadsimta vidus entomoloģiskais krājums tika uzskaitīts pārsvarā sugu, vai pat augstāka ranga sistemātikas vienību līmenī. Analogiski ģeoloģiskajās kolekcijās mikropaleontoloģiskie objekti no dziļurbumu serdēm, kas tika saņemti no Ģeoloģijas institūta, bija uzskaitīti vienkopus serdes dziļuma intervāla robežās. Tika veikta šo krājumu zinātniska apstrāde, vienlaikus ieviešot detalizētāku uzskaiti, piemēram, fosilo ostrakodu kolekcijās, kā arī plēvspārņu, cietspārņu u.c. kolekcijās entomoloģiskajā krājumā. Ņemot vērā lielo materiāla apjomu un ierobežotos cilvēkresursus, tas ir lēns process, kas tiek turpināts. Ar 2014. gadu uzsākta un turpinās arī tauriņu kolekcijas detalizēta (eksemplāru līmeņa) uzskaitē.

Būtisks ieguldījums krājuma saglabāšanas apstākļu uzlabošanai tika panākts 2015.- 2019. gadā, izmantojot piešķirtos budžeta līdzekļus krājuma mēbeļu iegādei ģeoloģiskā, zooloģiskā, entomoloģiskā materiāla glabāšanai.

Darbības virziena mērķis:

Atbilstoši Latvijas Dabas muzeja nolikumam, uzkrājot Latvijas dabas vērtības, komplektēt un saglabāt muzeja krājumu, kas dokumentē tās daudzveidību, vēsturi un aizsardzību un kalpo par pamatu zinātniskai izpētei un priekšstatu veidošanai sabiedrībā par Latvijas dabu kā nacionālo bagātību, daļu no pasaules dabas daudzveidības.

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

- inventarizēt herbāriju pēc taksonomiskā principa, lai identificētu nepieciešamos papildinājumus, veidojot Latvijas floru maksimāli reprezentējošu botānisko krājumu;
- ievākt un apstrādāt mikoloģisko, botānisko, zooloģisko (t.sk. entomoloģisko), paleontoloģisko materiālu muzeja krājuma papildināšanai;
- turpināt ģeoloģiskā un entomoloģiskā krājuma zinātnisko apstrādi, veidojot vienlīdz detalizētu krājuma priekšmetu uzskaiti;
- veikt datu ievadi Nacionālā muzeju krājuma kopkataloga informācijas sistēmā par krājuma jaunieguvumiem, kā arī ievadīt datus par priekšmetiem, kas pieņemti krājumā vai inventarizēti laika posmā, kad sistēmas darbība bija apturēta vai ierobežota datu bāzes funkcionālu papildinājumu izstrādes, ieviešanas un akcepttestēšanas laikā;
- turpināt uzlabot krājuma saglabāšanas apstākļus.

1.2.2. DARBĪBAS VIRZIENS Nr. 2 - pētnieciskais darbs

Pētnieciskais darbs ir viens no muzeja pamatdarbības virzieniem. Zinātnisko nodaļu speciālistu pētnieciskais darbs ir pamats muzeja krājuma attīstībai un zinātniskajai apstrādei, kā arī ekspozīciju un izstāžu koncepciju izstrādei. Muzeja speciālists veic pētniecisko darbu, kura tēma, pēc sava rakstura, saistīta ar lauka praksi, ekspedīcijām, kolekciju apstrādi, zinātniskās literatūras studijām dabas zinātnēs un vides aizsardzībā. Muzejā ir darbinieki ar lielu zinātniskā darba pieredzi dabaszinātņu nozarēs, kā arī vides izglītībā. Notiek Latvijas faunas un floras taksonomiskā sastāva pētījumi, izziņāti ekoloģiskie aspekti. Muzejā strādājošie speciālisti sniedz konsultācijas un eksperta atzinumus pārstāvētajās zinātnes jomās; muzejs veic Vašingtonas konvencijas par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām zinātniskās institūcijas funkcijas.

Pētnieciskais darbs nodrošina zinātniskā pamatojuma izstrādi turpmākai muzeja krājuma komplektēšanai, savukārt krājumā esošo priekšmetu un kolekciju zinātniskā izpēte nodrošina zinātņu attīstību un sabiedrības izglītošanu dabaszinātņu jautājumos. Turklāt muzeja specifiskais pētnieciskā darba raksturs izpaužas izstāžu un ekspozīciju koncepciju izstrādē, kas ir viena no galvenajām muzeja komunikācijas formām vides izglītības darbā ar sabiedrību.

Pētnieciskā darba avots ir Latvijas dabas daudzveidība, muzeja krājums, kā arī Latvijas un ārvalstu radniecīgu muzeju un zinātniski pētniecisko iestāžu kolekcijas un zinātniskās publikācijas.

Muzeja speciālistu zinātniski pētnieciskā darba virzieni:

- Latvijas sēnes, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana (I.Dāniele)
- Latvijas vaskulārie augi, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana (L.Grīnberga)
- Latvijas mieturaļģes, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana (E.Zviedre)
- Latvijas vaskulārie augi, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana (J.Meža)
- Latvijas īsspārņu fauna (K.Ozoliņš)
- Ziemeļu gulbju izpēte (D.Boiko)
- Dzērvju izpēte (D.Boiko)
- Zvirbulveidīgo putnu gredzenošana Birzgales apkārtnē (D.Boiko)
- Latvijas skudru fauna (J.Dreimanis)
- Latvijas tauriņu fauna (N.Savenkovs)
- Latvijas taisnspārņu un plēvspārņu fauna (U.Piterāns)
- Latvijas devona fosilie mugurkaulnieki (I.Zupiņš)
- V. Grāvīša un Ģeoloģijas institūta materiāla zinātniskā izpēte un apstrāde (S.Lielbārde)
- V.Sorokina zinātniskā mantojuma izpēte un apstrāde (L.Lukševiča)
- Latvijas gliemežu fauna (E.Dreijers).

Darbības virziena mērķis:

Latvijas faunas un floras daudzveidības, tās vēsturiskās attīstības un vides apstākļu izpēte un liecību fiksācija Latvijas Dabas muzeja krājumā kā pamats turpmākiem zinātniskiem pētījumiem un vides izglītībai.

Darbības virziena rezultāts

Papildināts muzeja krājums. Izveidoti krājuma katalogi.

Sagatavotas zinātniskās publikācijas. Dalība konferencēs - ziņojumu, referātu sagatavošana.

Ekspozīciju un izstāžu zinātnisko koncepciju izstrādāšana.

1.2.3. DARBĪBAS VIRZIENS NR.3 – ar daudzveidīgām muzeja iespējām īstenots vides izglītības darbs

Darbības virziens ietver trīs apakšvirzienus: ekspozīciju veidošana, daudzveidīgas izglītojošas aktivitātes, programmas, izstāžu veidošana.

Muzejs ir sabiedrībai pieejama izglītojoša un pētniecības institūcija, kuras uzdevums ir ne tikai vākt, pētīt un saglabāt, bet arī popularizēt sabiedrībā dabas vērtības un sekmēt to izmantošanu sabiedrības izglītošanai un vides apziņas celšanai.

Muzeja dabas zinātņu daudznozaru raksturu un daudzveidīgo krājumu atspoguļo 13 pamatekspozīcijas un ekspozīciju sadaļas, kas atrodas četrus nodaļu pārraudzībā:

- Ģeoloģijas un paleontoloģijas nodaļa – „Dinamiskā ģeoloģija”, „Mineraloģija”, „Zemes un biosfēras evolūcija”, „Latvijas ģeoloģija” „Vispārīgā antropoloģija”;
- Zooloģijas nodaļa – entomoloģijas, zooloģijas ekspozīcija („Latvijas putni”, „Latvijas zīdītāji” un „Pasaules zīdītāji”) un ekspozīcija „Dzīvība jūrās no ziemeļiem līdz dienvidiem”;
- Botānikas nodaļa – Botānikas un mikoloģijas ekspozīcija;
- Komunikācijas nodaļa – ekspozīcija – izziņas istaba „Par Zemi, Sauli un mums” un ekspozīcija „Cilvēks un vide”.

Ekspozīcijas aizņem 1567,59 m² no muzeja platības.

Risināmās problēmas ietver tematiski un vizuāli novecojušu ekspozīciju nomaiņu, esošo ekspozīciju atbilstošu uzturēšanu (informācijas aktualizēšana, interaktīvo daļu uzturēšana un elementu nomaiņa, papildināšana u.c.), ekspozīciju pieejamības nodrošināšanu (informācijas pasniegšana svešvalodās, pieejamība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām).

2019.gadā pilnveidotās ekspozīcijas:

Ekspozīcija "Cilvēks un vide" – veikta informācijas nomaina Baltijas jūras standā.

Botānikas un mikoloģijas ekspozīcija - Kadīķu un vaskulāro augu ievākšana, žāvēšana un izkārtošana.

Ekspozīcijas "Ieži un dinamiskā ģeoloģija" sadaļa "Saules sistēma" - Izgatavoti Saules sistēmas planētu modeļi un izveidota meteorītu vitrīna.

Ekspozīcijas "Mineraloģija" sadaļa "Luminiscence" - Iekārtotas luminiscento minerālu vitrīnas.

Latvijas putnu ekspozīcija - Nomainīti stikli un tiek veikti vitrīnu iekšdarbi.

Entomoloģijas ekspozīcija - Atjaunots gada kukaiņa stends.

Pasaules dzīvnieku ekspozīcija - Āfrikas vitrīna papildināta ar Āfrikas strausa izbāzni, Āzijas vitrīna ar mundžaka izbāzni.

Ekspozīciju veidošanas mērķis

Izveidot vienotu kvalitatīvu ekspozīciju sistēmu muzejā, kas sniedz informāciju sabiedrībai par dzīvības izcelšanos, tās veidošanos un attīstību, sugu daudzveidību, kā arī likumsakarībām dabā, cilvēka un dabas mijiedarbību, tās problēmām un aktuālo problēmu risinājumiem.

Līdz ar to, tiek nodrošināta iespēja:

- popularizēt muzeja krājumu un nodrošināt tā pieejamību plašai sabiedrībai;
- veidot un papildināt zināšanas par dabas daudzveidību un likumsakarībām dažādām mērķauditorijām;
- īstenot formālo un neformālo vides izglītību;
- veicināt vides apziņas celšanu sabiedrībā;
- uzlabot muzeja apmeklējuma kvalitāti;
- nodrošināt brīvā laika lietderīgu un saturīgu pavadīšanu;
- sekmēt pozitīva muzeja tēla veidošanu sabiedrībā;
- veicināt muzeju nozares prestiža celšanu sabiedrībā;
- veicināt apmeklētāju interesi par muzeju.

Uzdevumi īstenošanai

- nodrošināt esošo ekspozīciju nepārtrauktu darbību, kā arī to pilnveidošanu;
- turpināt ekspozīciju satura aktualizēšanu, papildināšanu ar jaunu krājuma materiālu un interaktīviem elementiem.

Vides izglītības darbs

Latvijas Dabas muzejs piedāvā plašu izglītojošo pakalpojumu klāstu dažādām mērķauditorijām. Galvenā mērķauditorija muzejā ir skolēni no 8 līdz 14 gadiem, taču aizvien lielāka uzmanība tiek pievērsta ģimeņu, kā arī pieaugušo piesaistei, organizējot brīvdienas pasākumus, krājuma izrādīšanas ciklus u.c. Muzeja izglītojošie pasākumi ir: ekskursijas muzeja ekspozīcijās, nodarbības un muzejpedagoģiskās programmas, lekcijas, izbraukuma nodarbības „Muzejs mūsu bagāžā”, ģimenes dienas, nodarbības ģimenēm dabas izziņas telpā – ekspozīcijā „Par Zemi, Sauli un mums”, semināri skolotājiem, dabaszinātniskie pulciņi (sadarbībā ar Rīgas Dabaszinību skolu, no 01.09.2019.- Rīgas Jauno tehniķu centru (RJTC), krājuma izrādīšanas cikls un citi. Pie ilggadīgiem pasākumiem jāmin muzejā notiekošie dabaszinību pulciņi, no pēdējos gados ieviestiem – izziņošanas bērnu dzimšanas dienas svinības muzejā, krājuma izrādīšanas sestdienas. Kopš 2013. gada uzsākta jauna tradīcija – Vides mēneša organizēšana. 2016. gadā ieviests jauns pakalpojuma veids – „Rīta cēliens muzejā” (nodarbības bērniem skolas pavasarā un rudens brīvlaikā).

Kopš 2001. gada ik gadu tiek organizēts fotokonkurss „Mans putns” un, kopš 2007.gada – konkurss 5.-6. klašu skolēniem „Cielavu gudrības”.

Ir uzkrāta liela pedagoģiskā darba pieredze strādājot gan muzejā, gan ārpus tā. Muzeja speciālisti ar dažāda veida un tēmu izglītojošiem pasākumiem ir pieprasīti skolās, bērnudārzos, bērnu aprūpes centros, novadu vides izglītības skolās, Latvijas muzejos un citur.

Organizējot seminārus pedagogiem, izglītojošas aktivitātes uz sadarbības partneru izstāžu bāzes, sadarbojoties ar nevalstiskajām organizācijām u.c., tiek nodrošināts mūžizglītības piedāvājums.

Veiksmīga sadarbība muzejam ir izveidojusies ar skolām, skolu valdēm, profesionālajām skolotāju asociācijām (Bioloģijas skolotāju asociācija - BSA, ģeogrāfijas skolotāju metodiskās apvienības), kā arī ar atsevišķiem skolotājiem. Šīm auditorijām LDM regulāri tiek rīkoti kvalifikācijas celšanas pasākumi, kuros

muzeja darbinieki iesaistās kā lektori. Vienlaikus tā ir iespēja iepazīstināt skolotājus ar muzeja piedāvājumu un aktualitātēm. Nākotnē šī sadarbība jāpaplašina.

Notiek dažādu līmeņu sadarbība ar vairākām Latvijas augstskolām – pasniedzējiem un studentiem. Muzeja speciālisti lasa lekcijas un vada prakses Daugavpils Universitātē, Latvijas Universitātē – daļēji šī apmācība notiek, izmantojot muzeja ekspozīcijas un krājumu.

Aktivizējot muzeja darbību vides izglītībā, par sadarbības partneri kļuvusi Dabas aizsardzības pārvalde.

Arvien nozīmīgāku vietu ieņem starptautiskā sadarbība zinātniskajā un muzeoloģijas jomā.

Izglītības darba mērķi

Piedāvāt izglītības iespējas dažādās dabaszinātņu jomās, lai veidotu izpratni par dabas daudzveidību, dabā notiekošajiem procesiem, cilvēka vietu un lomu tajos, saudzīgu attieksmi pret dabu un saprātīgu tās bagātību izmantošanu, kā arī veicinātu sabiedrībā interesi par vidi un vides izglītību. Sekmēt pozitīvas vides apziņas veidošanos sabiedrībā.

Savu iespēju robežās, nodrošināt starptautisko konvenciju vides izglītības un saziņas darbu.

Izglītības darba uzdevumi

- Esošo izglītības pasākumu (ekskursiju, lekciju, muzejpedagoģisko programmu, nodarbību u.c.) pilnveidošana, īstenošana, jaunu izstrādāšana, saskaņā ar mācību standartiem, pieprasījumu, kā arī atbilstību programmas „Latvijas skolas soma” vajadzībām;
- Muzeja krājuma popularizēšana;
- Muzeja piedāvājuma paplašināšana ģimenēm, pirmskolas vecuma auditorijai, bērniem ar īpašām vajadzībām, tai skaitā dažādu drukātu izglītojošo materiālu izveide un esošo pilnveidošana;
- Muzeja piedāvājuma paplašināšana svešvalodās – ārzemju tūristu un ārzemju ģimeņu piesaistīšanai;
- Latvijā ratificēto starptautisko konvenciju dabas aizsardzības jomā izglītības un saziņas programmu (Ramsāres, Vašingtonas, Riodežaneiro, Bonnas, Bernes konvencija) nodrošināšana;
- Muzeja mērķauditorijas vēlmju un vajadzību tālāka apzināšana un izpēte;
- Semināru un informatīvo dienu organizēšana pedagogiem (muzeja jaunāko ekspozīciju prezentācija, krājuma popularizēšana, muzeja aktualitāšu piedāvājuma prezentācija u.c.).

Izstāžu darbs

Latvijas Dabas muzejs saviem apmeklētājiem piedāvā plašu izstāžu klāstu. Izstādes atšķiras un var tikt iedalītas pēc organizatoriskās formas un satura. Vēsturiski izstāžu daļījums apvieno abus kritērijus vienotā daļījumā: (1) muzeja speciālistu gatavotās zinātniski pētnieciskā darba un ekspedīciju rezultātā tapušās izstādes; (2) krājuma izstādes, kas tiek rīkotas, lai nodrošinātu tematisko daudzveidību un iepazīstinātu ar muzeja krājumu, jaunieguvumiem; (3) tematiskās izstādes par Latvijas un ārvalstu augu, dzīvnieku daudzveidību un selekcionāru un kolekcionāru sasniegumiem, kas tiek organizētas sadarbībā ar partnerorganizācijām; (4) ekspresizstādes, kas parasti veltītas dabas pētnieku, zinātnieku jubileju gadadienu atzīmēšanai; (5) ceļojošās izstādes, kuras tiek piedāvātas dažādām institūcijām (mācību iestādēm, bibliotēkām, kultūras centriem, uzņēmumiem u.c.) Latvijā.

Muzejam izveidojusies ilgstoša un veiksmīga sadarbība ar dažādiem izstāžu sadarbības partneriem – sabiedriskām, privātām un valsts institūcijām.

Izstāžu zāles nepietiekamais apjoms ir ierobežojošs faktors muzeja starptautiskās sadarbības attīstībai izstāžu jomā.

Sēņu izstādes fragments

Izstāžu veidošanas mērķis

Informēt sabiedrību par vides un dabas aizsardzības aktuālajiem jautājumiem, bioloģisko daudzveidību; augkopības un selekcijas sasniegumiem Latvijā.

Mērķi īstenojot, tiks:

- Popularizēts muzejs un muzeja krājums;
- Interpretēta un akcentēta Latvijas un pasaules dabas daudzveidība;
- Sabiedrība informēta par jaunākajām atziņām un sasniegumiem dabas zinātnēs (tai skaitā augu un augļu selekcijā) un vides aizsardzībā;
- Dažādās mērķauditorijās veicināta interese par vides izglītību kā mūsdienu apstākļos vitāli nozīmīgu faktoru;
- Piesaisīti jauni sadarbības partneri.

Uzdevumi

- Prezentēt izstādēs ietvertās vērtības, saskaņā ar muzeja misiju, mērķiem un uzdevumiem;
- Piesaisīt apmeklētājus, piedāvājot tiem informatīva, izglītojoša un izklaidējoša satura izstādes.

1.2.4. DARBĪBAS VIRZIENS NR.4 – muzeja darbības nodrošināšana, infrastruktūras uzturēšana un attīstība

Muzeja ēka ir vietējās nozīmes kultūras piemineklis, kas celta 1888. gadā, līdz ar to nepieciešami ievērojami un regulāri ieguldījumi tās uzturēšanā.

Mērķtiecīgi piesaistot līdzekļus projektu konkursos, kā arī, kopš 2015. gada, saņemot papildus JPI (Jaunās politikas iniciatīvas) finansējumu, ir nodrošināta regulāra ēkas uzturēšanas darbu veikšana.

Piesaistot līdzekļus ekspozīciju pārveidošanai un renovācijai, pakāpeniski tika veikti remontdarbi ekspozīciju telpās. Šobrīd nepieciešams uzlabot apstākļus darbinieku darba telpās un ēkas saimniecības daļā.

Veikta krājuma mēbeļu iegāde (botāniskā, zooloģiskā un entomoloģiskā materiāla saglabāšanai).

Darbības virziena mērķis

Pilnveidot muzeja apmeklējuma kvalitāti, veidot estētisku, pievilcīgu muzeja vidi.

Nodrošināt draudzīgu vidi cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Pilnveidot muzeja krājuma saglabāšanas apstākļus.

Paaugstināt muzeja krājuma un apmeklētāju drošības līmeni.

Uzturēt un modernizēt IT sistēmu.

Nodrošināt ēkas uzturēšanu un muzeja darbības nodrošināšanu atbilstoši likumdošanas prasībām.

Darbības rezultāti

Ēkas infrastruktūra un ekspozīcijas uzturētas atbilstoši publiskas iestādes prasībām, radīta komfortabla, apmeklētājam pievilcīga vide.

Muzeja krājuma saglabāšanas apstākļi pilnveidoti atbilstoši MK noteikumiem Nr. 956 "Noteikumi par Nacionālo muzeju krājumu".

Uzlabota muzeja pieejamība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām (iebūvēts jauns lifts, jaunajā ekspozīcijā "Botānika un mikoloģija" integrēts teksts Braila rakstā).

2019.gadā veikti vestibila pārbūves projektēšanas darbi.

Tehnoloģiju atjaunošanas rezultātā nodrošināta ekspozīciju satura un pielietoto metožu nepārtrauktība visā ekspozīcijas dzīves ciklā. Veicot ekspozīciju tehnoloģiju modernizāciju tiks radīta iespēja ar laiku atbilstošiem tehnoloģiskiem līdzekļiem apmeklētājos radīt un uzturēt interesi par muzeju. Tehnoloģiju pielietojuma paplašināšanas rezultātā vieglāk piemēroties dažādām mainīgām mērķauditorijām, jo digitālā satura izmaiņas ir veicamas vieglāk un operatīvāk nekā visas ekspozīcijas izmaiņas.

Tehnoloģiju nomaiņas rezultātā tiks panākta personāla darba efektivitātes un kvalitātes palielināšanās, ko nodrošinās savietojamu platformu un aplikāciju pielietošana, tehnoloģiju atteices samazināšana. Savlaicīgi realizējot drošības sistēmu modernizāciju - gan datu aizsardzības jomā, gan video un pieejas kontroles sistēmas - tiks izdarīts iespējama, lai nodrošinātu iestādes darbības nepārtrauktību, datu aizsardzību, krājuma saglabāšanu.

Ēkas apsaimniekošanā ievēroti atbilstošie normatīvie akti.

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai

Īpašu uzmanību veltīt situācijas izvērtējumam un veikt līdzekļu plānošanu, atbilstoši prioritārajām vajadzībām, nepieciešamības gadījumā izmantot finansējuma apropriācijas iespējas, tādējādi nodrošinot iespējami efektīvu līdzekļu izmantošanu.

Turpināt līdzekļu piesaisti piedaloties projektu konkursos.

Plānot aktivitātes, sagatavot iepirkumus, veikt tirgus izpēti KF projekta Nr.5.4.2.2./17/1/002, pasākums "Valsts vides monitoringa programmu un kontroles sistēmas attīstība un sabiedrības līdzdalības vides pārvaldībā veicināšana, pilnveidojot nacionālas nozīmes vides informācijas un izglītības centru infrastruktūru" ietvaros.

1.3. PĀRSKATA GADA GALVENIE UZDEVUMI

1. Ekspozīciju darbs:

1.1. KF projekta ietvaros veikt zooloģijas ekspozīcijas atjaunošanas un pārveidošanas darbus. Plānota Latvijas putnu ekspozīcijas konstrukcijas pārbūve, stiklu nomaiņa. Eksponātu etiķešu nomaiņa. Interaktīvā satura izveidošana. Zooloģijas ekspozīcijas ievaddaļas izstrāde, tekstu sagatavošana (putnu migrācija, endēmās sugas, gada dzīvnieka vitrīna).

Izveidot ekspozīcijas "Ieži un dinamiskā ģeoloģija" sadaļu "Saules sistēma".

Pārveidot ekspozīcijas "Mineraloģija" sadaļu "Luminiscence".

Papildināt Jūras ekspozīciju ar jaunām vitrīnām un ekspozītiem tajās.

Atjaunot Gada kukaiņa stendu Entomoloģijas ekspozīcijā.

Pārbūvēt Antropoloģijas ekspozīcijas vitrīnu konstrukcijas un izveidot fiksējošos šķīdumos atjaunoto ekspozīciju.

2. Muzeja krājuma apstrādes darbs:

2.1. Turpināt regulāros uzdevumus krājuma uzskaites nodrošināšanā, t.sk. veikt esības pārbaudes (~1500 uzskaites vienību apjomā) un ar to saistīto priekšmetu vērtēšanu, krājuma zinātnisko apstrādi (it īpaši ģeoloģiskajiem, paleontoloģiskajiem un entomoloģiskajiem priekšmetiem), kā arī krājuma papildināšanu atbilstoši muzeja darbinieku zinātniskās darbības specializācijai un krājuma struktūrai, bet galvenokārt attiecībā uz botānisko, mikoloģisko un zooloģisko krājumu, apstrādājot un dokumentējot pagājušā sezonā jau iegūto materiālu un ievācot jaunu.

2.2. Mērķtiecīgai krājuma papildināšanai prioritāri gādāt par reprezentatīvu Latvijas ornitofaunas un malakofaunas kolekciju veidošanu muzeja krājumā.

2.3. Turpināt datu ievadi Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogā un turpināt kolekciju sistemātisku zinātnisko apstrādi un papildināšanu, nodrošinot uzskaiti atbilstoši prasībām.

2.4. Krājuma saglabāšanas apstākļu nodrošināšanai - iegādāties jaunas mēbeles ģeoloģiskā/paleontoloģiskā un zooloģiskā (t. sk. entomoloģiskā) materiāla izvietojumam.

3. Izglītojošais darbs:

3.1. Turpināt īstenot izglītības darbu to saturiski un kvalitatīvi pilnveidojot. Maksimāli nodrošināt galvenās muzeja mērķauditorijas (jaunākā un vidējā skolas vecuma bērni un viņu skolotāji) intereses, vēlmes un vajadzības, piedāvājot ekskursijas, nodarbības, muzejpedagoģiskās programmas, tematiskos pasākumus. Viens no uzdevumiem - celt un uzturēt kvalitāti jau izstrādātajām un aprobētajām aktivitātēm, kā arī veidot jaunas, piesaistot plašāku interesentu loku (paplašinot muzeja mērķauditoriju).

3.2. Gan lielajiem, gan mazajiem apmeklētājiem, ģimenēm arī turpmāk rīkot dažādus tematiskus pasākumus - jau par tradīciju kļuvušās ikmēneša Ģimenes dienas, skolēnu brīvlaiku trasītes ar dažādu uzdevumu pildīšanu, u.c.

3.3. Vides mēneša ietvaros muzeja speciālistu veidota tematiskā izstāde "Svešie mums līdžās (Svešie mūsu dabā)" (invazīvās sugas Latvijā). Plānotais laiks: no 06.11.2019.-08.03.2020.

2. FINANŠU RESURSI UN MUZEJA DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. Valsts budžeta līdzekļu finansējums un tā izlietojums (EUR)

Nr.p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā*	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	1 176 777	1 123 414	1 138 020
1.1.	dotācijas	967 924	940 439	934 446
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	203 753	180 075	200 717
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība			
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi			
1.5.	transferti	4 500	2 900	2 856
2.	Izdevumi (kopā):	1 152 558	1 152 910	1 146 873
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā):	817 824	822 554	820 214
2.1.1.	kārtējie izdevumi	817 824	822 554	820 214
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti			
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	334 734	330 366	326 659

*2019. gada precizētais plāns atbilstoši FM rīkojumiem

2.1.1. BUDŽETA PROGRAMMAS UN APAKŠPROGRAMMAS, KURU FINANŠU LĪDZEKĻI TIEK IZLIETOTI MUZEJA DARBĪBAS NODROŠINĀŠANAI

VARAM programma 24.00.00. Dabas aizsardzība

Apakšprogramma 24.06.00. Dabas muzeja darbības nodrošināšana

Muzejs ir racionāli un mērķtiecīgi izmantojis budžeta, LVAF, KKF u.c. projektu konkursos iegūtos līdzekļus, kas tika novirzīti muzeja apmeklējuma kvalitātes būtiskai uzlabošanai, krājuma papildināšanai un izpētei, tehnoloģiju iegādei un ieviešanai. Papildus līdzekļi piesaistīti arī ar Dabas muzeja atbalsta biedrības projektu konkursos iegūtajiem līdzekļiem.

Politikas rezultāti:

- Veikts krājuma saglabāšanas, izpētes un papildināšanas darbs.
- Veikts pētnieciskais darbs dažādās dabaszinātņu jomās.
- Izmantojot muzeja līdzekļus, veikts plašs vides izglītības darbs.

Darbības rezultāti:

- Kopkatalogā datorizēti uzskaitīto krājuma vienību kopskaits - 112097 (31.12.2019.). Veikts pētnieciskais darbs (15 pētnieciskā darba tēmas).
- Organizētas 5 dažādu dabaszinātnisko pulciņu nodarbības.
- Īstenotas 9 tēmu muzejpedagoģiskās programmas (341 nodarbība muzejā un Latvijas skolās).
- Pēc pieprasījuma tiek lasītas lekcijas, novadītas ekskursijas un sniegtas klātienē konsultācijas par dabaszinību tēmām (1574).

Rezultatīvie rādītāji:

Rezultatīvie rādītāji	Pārskata perioda plāns	Faktiski pārskata periodā
Izstāžu skaits	18	18
Vides izglītības pasākumi: muzejpedagoģiskās programmas, nodarbības, ekskursijas, lekcijas, kursi, pasākumi ģimenēm, ekspertu konsultācijas (skaits gadā)	900	1574
Nacionālā muzeja krājuma kopkataloga datu bāzē ievadīto krājuma priekšmetu skaits (vienības)	3000	7363
Uzturētas krājuma vienības (skaits)	205300	209263

2.2. PĀRĒJIE FINANŠU RESURSU AVOTI, IEŅĒMUMU APMĒRI UN IZLIETOJUMS

LDM piesaistījis papildus finansējumu īstenojot četrus projektus:

Kohēzijas fonda projekts Nr. 5.4.2.2/17/I/002 “Valsts vides monitoringa programmu un kontroles sistēmas attīstība un sabiedrības līdzdalības veicināšana, pilnveidojot nacionālas nozīmes vides informācijas un izglītības centru infrastruktūru, saņemtais finansējums EUR 292209.

Latvijas Dabas muzeja ekspozīciju pilnveidošana, saņemtais finansējums EUR 75000.

Latvijas Dabas muzeja ekspozīciju pilnveidošana vides izglītības piedāvājuma paplašināšanai un krājuma saglabāšanas apstākļu uzlabošana – 37510.

Mineraloģijas ekspozīcijas saturiskā papildināšana Latvijas Dabas muzejā – 2900.

Muzeja Atbalsta biedrība sagatavojusi un atbalstu ieguvusi vides izglītības projektam par summu EUR 8154.

2.2.1. Projekti

Pārskata periodā 5 iesniegtie projekti guvuši finansiālu atbalstu:

Nr.	Projekta nosaukums	Projekta pieteicējs	Institūcija, kurai projekts iesniegts
1.	Kohēzijas fonda projekts Nr. 5.4.2.2/17/I/002 "Valsts vides monitoringa programmu un kontroles sistēmas attīstība un sabiedrības līdzdalības veicināšana, pilnveidojot nacionālas nozīmes vides informācijas un izglītības centru infrastruktūru"	LDM	ES Kohēzijas fonds
2.	Latvijas Dabas muzeja ekspozīciju pilnveidošana	LDM	Latvijas Vides aizsardzības fonds
3.	Latvijas Dabas muzeja ekspozīciju pilnveidošana vides izglītības piedāvājuma paplašināšanai un krājuma saglabāšanas apstākļu uzlabošana	LDM	Latvijas Vides aizsardzības fonds
4.	Mineraloģijas ekspozīcijas saturiskā papildināšana Latvijas Dabas muzejā	LDM	Valsts Kultūrkapitāla fonds
5.	Vides mēnesis "Svešie mums līdzās". Svešzemju sugu ietekme uz vietējām ekosistēmām	Dabas muzeja atbalsta biedrība	Latvijas Vides aizsardzības fonds

2.3. DARBĪBAS STRATĒGIJĀS PLĀNOTĀS BUDŽETA PROGRAMMU UN APAKŠPROGRAMMU IETVAROS FINANSĒTĀS GALVENĀS AKTIVITĀTES UN TO MĒRĶI, PLĀNOTIE DARBĪBAS REZULTĀTI, TO IZPILDES ANALĪZE UN VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMA EFEKTIVITĀTES IZVĒRTĒJUMS

Muzeja darbības prioritārie uzdevumi formulēti:
 LDM darbības un attīstības stratēģijā 2016.-2018.gadam,
 LDM stratēģijā sabiedrības vides apziņas veicināšanai un informētības uzlabošanai 2017. – 2026.gadam,
 VARAM darbības un attīstības stratēģijā 2017.-2019.gadam.

Lai nodrošinātu muzeja turpmāko attīstību, noteiktas šādas prioritātes:

1. Turpināt jaunu ekspozīciju veidošanu un esošo ekspozīciju pilnveidošanu.

Pilnveidotas un atjaunotas:

- ekspozīcijā "Cilvēks un vide", izveidotas animācijas par vides piesārņojumu, vielu apriti dabā; ievietota informācija par invazīvajām sugām;
- izveidota un aprobēta Botānikas un mikoloģijas ekspozīcija ar mūsdienīgu dizainu un tehnoloģijām;
- ekspozīcija "Ieži un dinamiskā ģeoloģija" papildināta ar sadaļu "Saules sistēma";
- atjaunota ekspozīcijas "Mineraloģija" sadaļa "Luminiscence" (paplašināta un papildināta ar jauniem eksponātiem);
- Latvijas putnu ekspozīcijā nomainīti vitrīnu stikli un daļēji arī konstrukcijas, uzlabojot ekspozīcijas drošību, veikta vitrīnu noformējuma atjaunošana; ekspozīcija papildināta ar jauniem eksponātiem, uzsākta putnu balsu digitālās versijas izveidošana un uzstādīšana;
- saturiski papildināta entomoloģijas ekspozīcija, izveidoti un uzstādīti interaktīvi objekti;
- Zooģeogrāfisko apgabalu ekspozīcija papildināta ar jauniegūtiem eksponātiem un pilnveidotu saturu;

- Antropoloģijas ekspozīcijā uzsākta vitrīnu izgatavošana priekšmetu, kas atrodas fiksētos šķīdumos eksponēšanai.

2. Papildināt muzeja krājumu, veikt tā zinātnisko apstrādi un uzskaiti, pilnveidot krājuma saglabāšanas apstākļus.

Kopējais uzturēto krājuma vienību skaits uz 31.12.2019. – 209262

Muzeja krājums papildināts ar 5522 priekšmetiem, galvenokārt ar speciālistu vākumiem dabā (individuāli vai ekspedīcijās), dāvinājumiem un pirkumiem (izmantojot pamatbudžeta, KKF un KOHĒZIJAS fonda līdzekļus par kopējo summu – EUR 29953,00).

Pamatkrājuma 5522 priekšmeti ieskaitīti mikoloģiskajā, botāniskajās, zooloģiskajās (t.sk. entomoloģiskajās) un ģeoloģiskajās kolekcijās.

Veikta krājuma digitalizācija lielā apjomā. Nacionālā muzeju krājuma kopkataloga datu bāzē ievadīti 7363 priekšmetu apraksti.

Izmantojot pamatbudžeta un KOHĒZIJAS fonda līdzekļus, uzlaboti krājuma glabāšanas apstākļi botānisko, ģeoloģisko, paleontoloģisko un zooloģisko priekšmetu krātuvju telpās, daļēji nomainot krājuma mēbeles (skapjus).

Sešām kolekcijām (vai kolekciju daļām) veikta krājuma priekšmetu esības pārbaude (kopā 2828 vienības).

Muzeja krājuma materiāli izmantoti izstādēs “Latvijas daba cauri laikmetiem”, “Mans putns”, “Svešie mūsu dabā”, kā arī krājuma demonstrējumos sestdienās un vides izglītības pasākumos – muzejpedagoģisko programmu un nodarbību norisē.

3. Pilnveidot vides izglītības darba kvalitāti, paplašināt tā piedāvājumu, atbilstoši sabiedrības vēlmēm un aktualitātēm.

LDM piedāvājums ir plašs un daudzveidīgs, un pieprasījums pēc tā joprojām ir liels. 2019.gadā notika 18 muzeja speciālistu un sadarbības partneru veidotas izstādes. Līdztekus ikgadējām izstādēm, 2019.gadā izveidota izstāde “Svešie mums līdžās (Svešie mūsu dabā)”, no 2018.gada turpinājās izstāde „Latvijas daba cauri laikmetiem” un I.Freimaņa fotogrāfiju izstāde "Ceļojums putnu un zvēru pasaulē".

Izstādes "Svešie mums līdzās" fragments

Uz vairāku izstāžu bāzes, kā papildus piedāvājums skolām tika izstrādātas muzejpedagoģiskās programmas un nodarbības. Izstādes un to pedagoģiskais piedāvājums guva lielu atsaucību individuālo apmeklētāju un skolēnu grupu vidū.

Jau 12.sezonu turpinās konkurss Latvijas skolām un individuālajiem dalībniekiem (5.-6.klašu skolēniem) "Cielavas gudrības", kas guvis lielu popularitāti atbilstošās mērķauditorijas dalībniekos.

Lai celtu vides izglītības darba kvalitāti, muzejā notiek kvalifikācijas celšanas pasākumi. Muzeja speciālisti sadarbojas ar bioloģijas, dabaszinību un ģeogrāfijas skolotājiem muzeja piedāvājuma pilnveidošanā un īstenošanā.

Aktīvi norit darbs interešu izglītībā – sadarbībā ar Rīgas Dabaszinību skolu (ar 01.09.2019.-JRTC), muzejs nodrošina piecu pulciņu darbību.

Sniegto pakalpojumu skaits 2019. gadā - 1218, vairāk nekā 1700 konsultācijas par dabaszinātņu un muzeoloģijas jautājumiem.

LDM 2019.gadā sasniedzis augstus darba rādītājus, atbilstoši vidējā termiņa darbības un attīstības stratēģijā un kārtējā gada darbības plānā apstiprinātā finansējuma un projektu konkursos papildus piesaistītā finansējuma ietvaros.

Plānotos uzdevumus LDM sekmīgi veicis visās tā darbības jomās (vides izglītībā, krājuma un pētnieciskajā darbā). Muzeja darbība, ņemot vērā cilvēkresursus un sasniegtos rezultātus, kā arī piešķirto budžetu, ir efektīva. Līdzekļi tika apgūti plānveidīgi un racionāli, sasniedzot izvirzītos mērķus.

LDM 2019.gadā apkalpoti 97850 apmeklētāji, kas ir augsts rādītājs, ņemot vērā esošos cilvēkresursus un muzeja mērķauditorijas skaitlisko samazinājumu. Tas izskaidrojams ar muzeja un tā piedāvājuma popularitāti sabiedrībā, kā arī ar ieguldīto mērķtiecīgo darbu dažādu mērķauditoriju vajadzību izpētē un nodrošināšanā. Popularitāti apmeklētāju vidū ieguvušas izstādes par dabas daudzveidību, aktuālajiem vides jautājumiem, Latvijas dārzkopju (kolekcionāru un selekcionāru) sasniegumiem.

Laikā, kad strauji palielinās konkurence kultūras, izklaides un vides izglītības jomās, apmeklētāju skaita uzturēšana prasa īpaši radošu pieeju darbam un palielina iestādes sabiedrisko attiecību darba lomu.

Muzejs saglabājis savu sociālo aktivitāti. Ziemassvētku labdarības pasākumu programmu apmeklēja 13 bērnu grupas (170 dalībnieki) no Rīgas un Latvijas rajonu internātskolām, bērnu namiem un aprūpes centriem. Piesaistīti atbalstītāji pasākuma norisei.

Sagatavots un publicēts mājas lapā 2018.gada Publiskais pārskats. LDM nodrošina sabiedrībai savlaicīgu un pieejamu informāciju par pakalpojumiem muzeja mājas lapā www.dabasmuzejs.lv, kas 2019.gadā pilnībā atjaunota un regulāri tiek papildināta ar jaunāko informāciju. Regulāri par aktualitātēm tiek sagatavotas un izmantojot izveidoto datu bāzi, medijiem nosūtītas preses relīzes, sniegtas intervijas dažādos radio un TV informatīvajos raidījumos.

Iespējamie ārējie riska faktori, kas maina darbības vidi, būtiski nav ietekmējuši muzeja darbu. Rezultatīvie rādītāji ir izpildīti, jo LDM darbībā tika pievērsta uzmanība un sekmīgi īstenota plānotā rīcība negatīvo ārējo risku novēršanai:

- pilnveidotas un papildinātas esošās ekspozīcijas, kas uzlabo apmeklējuma kvalitāti un sekmē sabiedrības interesi;
- atsaucību gūst 2006.gadā ieviestais pakalpojums - dzimšanas dienu svinību organizēšana muzejā, kā arī ģimeņu dienas;
- izstāžu tematiskā daudzveidība un kvalitātes paaugstināšana sekmē apmeklētāju intereses uzturēšanu par muzeju (īpašu atsaucību guvušas izstādes – Rožu izstāde, Ķirbju kolekcijas izstāde, Tomātu izstāde, Sēņu izstāde, Peoniju izstāde);
- jaunu sadarbības partneru piesaistīšana, kopīgu akciju organizēšana, sekmējusi pozitīva muzeja tēla veidošanu sabiedrībā;
- sadarbības ar izglītības iestāžu pedagogiem pilnveidošana (kopīgi semināri, muzeja speciālistu vadītās kvalifikācijas celšanas nodarbības);
- pilnveidots piedāvājums, kas tika izstrādāts atbilstoši dabaszinību mācību programmas izmaiņām, iesaiste Latvijas Skolas somas piedāvājuma sagatavošanā un īstenošanā;

- liela uzmanība tiek pievērsta komunikācijai ar masu informācijas līdzekļiem;
- veikta ikgadējā darbinieku un nodaļu darba izvērtēšana un analīze.

Muzeja vadības pamatuzdevums – ar ierobežotiem cilvēku un finanšu resursiem nodrošināt muzeja pamatdarbību, īpašu uzmanību pievēršot speciālistu slodžu saglabāšanai, tādējādi neapdraudot muzeja turpmāko darbību un neapturot kolekciju tālāku zinātnisko apstrādi un jaunu kolekciju veidošanu. Ņemot vērā to, ka daļu no muzejam nepieciešamajiem speciālistiem Latvijas darba tirgū atrast nav iespējams, amata vietu samazināšana vai kvalificētu darbinieku aiziešana uzskatāma par nopietnāko ārējo risku faktoru, kas turpmāk var negatīvi ietekmēt muzeja rezultatīvo rādītāju izpildi un kvalitatīvu pamatdarbības nodrošināšanu. Ņemot vērā sabiedrības arvien pieaugošās prasības muzeja pakalpojumu jomā, lai uzturētu apmeklētāju interesi, arvien lielāka nozīme ir augsti kvalificētu gan dabaszinātņu, gan komunikācijas speciālistu ieguldījumam muzeja produkta veidošanā.

2.4. INFORMĀCIJA PAR ĪSTENOTAJĀM JAUNAJĀM POLITIKAS INICIATĪVĀM

Apgūstot JPI finansējumu

2015. gadā:

- iegādātas jaunas mēbeles zooloģiskā, entomoloģiskā un ģeoloģiskā krājuma saglabāšanai,
- veikts ēkas fasādes pagalma daļas un vārtu remonts, iegādātas jaunas izstāžu mēbeles;
- veikts garderobes remonts;
- iegādāts panduss cilvēku ar īpašām vajadzībām ērtībām;
- papildināts muzeja krājums.

2016.gadā:

- pasūtītas garderobes mēbeles un ieviesta pašapkalpošanās sistēma;
- iegādātas profesionālās entomoloģiskā materiāla glabāšanas atvilktnes;
- izgatavotas ģeoloģiskā, paleontoloģiskā krājuma glabāšanas mēbeles;
- papildināts muzeja krājums.

2017.gadā:

- veikti šahtas remontdarbi, iebūvēts un ekspluatācijā nodots jauns lifts;
- iegādātas profesionālās entomoloģiskā materiāla glabāšanas atvilktnes un antresoli;
- papildināts muzeja krājums;
- ģenerators HONDA EU 20i (naktstauriņu ķeršanai krājuma papildināšanai).

2018.gadā:

- iegādātas profesionālās entomoloģiskā materiāla glabāšanas atvilktnes un antresoli;
- aprīkota darba telpa zooloģijas nodaļas darbiniekiem (mēbeles, apgaismojums, iekārta entomoloģiskā materiāla žāvēšanai, trauki priekšmetu ievietošanai fiksējošos šķīdumos, laboratorijas inventārs u.c.);
- papildināts muzeja krājums (pirkumi);
- atjaunotas, pilnveidotas un uzturētas ekspozīcijas u.c.

2019.gadā:

- uzlaboti krājuma saglabāšanas apstākļi - pasūtītas un iegādātas atbilstošas mēbeles entomoloģiskajam un botāniskajam krājumam, turpināts aprīkot entomoloģisko krājumu ar profesionālajām entomoloģiskā materiāla uzglabāšanas kastēm;
- veikti remontdarbi ģeoloģiskā krājuma telpā;
- iegādāts stereomikroskops entomoloģiskā krājuma izpētes darbam;
- papildināts muzeja krājums (pirkumi);
- nodrošināts ekspozīciju uzturēšanas un pilnveidošanas darbs, sekmīgi norisinājusies izstāžu darbība.

Veiktie nozīmīgākie saimnieciskie pasākumi:

Veiktais pasākums	Izmaksas	Finansējuma avots	Komentāri
Ģeoloģijas krājuma telpu remonts 2. stāvā	9851.02	LDM JPI	Veikti remontdarbi ģeoloģiskā krājuma

			telpā
Zooloģijas ekspozīcijas putnu vitrīnu stiklu un apgaismojuma nomaiņa	132614.25	KF 5.4.2.2/17/I/002	Veikta ekspozīcijas vitrīnu stiklu un apgaismojuma nomaiņa
Muzeja skatlogu, vestibila un 1.stāva izstāžu zāles ar ventilācijas sistēmu, rezerves (saimniecības) kāpņu un pieguļošo priekštelpu 2.,3., 4.,5.stāvā pārbūves projekta izstrāde	16250.55	KF 5.4.2.2/17/I/002	Izstrādāts projekts

2.5. VEIKTIE UN PASŪTĪTIE PĒTĪJUMI

Muzeja speciālistu pētījumi pamatā tiek veikti dabas zinātnēs atbilstoši pētnieciskā darba tēmām gan vietējā mēroga, gan starptautiskās sadarbības rezultātā.

Nr.	Autors	Tēmas nosaukums	Terminš	Mērķis	Apjoms, izstrādes stadija, rezultāti
1.	N.Savenkovs	Latvijas tauriņu fauna	30.12.2019	Tauriņu kolekcijas veidošana, Latvijas tauriņu kataloga un atsevišķu rakstu publicēšana	Notikušas 15 ekspedīcijas. Somijas Lepidopteroloģijas biedrības konferencē nolasīts ziņojums "Lepidoptera Season 2018 in Latvia". Darbs turpinās
2.	D.Boiko	Ziemeļu gulbja izpēte	30.12.2019	Noskaidrot Latvijas ziemeļu gulbju izplatību, skaitu, migrācijas ceļus, ziemošanas vietas un natālo filopatriju. Pētījumu turpināšana. Datu bāzes izveidošana	Divas gredzenošanas ekspedīcijas notika 27.07.-31.07. un 15.08. Raksts "Moulting sites of Latvian Whooper Swan Cygnus cygnus cygnets tagged with transmitters" Žurnāls Wildfowl (2019) Special Issue 5.Darbs turpinās
3.	I.Dāniele	Latvijas sēnes, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana	30.12.2019	Sēņu kolekcijas veidošana, uzturēšana un papildināšana	Noteiktas, mikroskopētas sēnes, sastādītas noteikšanas tabulas. Papildinātas sēņu ģinšu noteikšanas tabulas, vāktas un fotografētas sēnes Slīteres ceļotāju dienas ietvaros, kā arī Rīgas teritorijā. Dalība Eiropas mikologu kongresā ar stenda referātu "Communication with general public as a source of information about rare and protected fungi in Latvia" (kopā ar D.Meieri), sēņu vākšana kolekcijai, fotografēšana. Ekspedīcijas uz Ozolnieku novadu (4 reizes), Gulbenes novadu, Slīteres Nacionālo parku u.c. Vāktas sēnes kolekcijai, veikta fotografēšana, ekspedīcijas uz Skrudalienas novada Ilgām, Ozolnieku novadu, Rīgas apkārtni, Tīrelpurvu u.c. Darbs turpinās
4.	E.Zviedre	Latvijas mieturaļģes, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana	30.12.2019	Kolekcijas veidošana	Sagatavots melnraksts Eiropas mieturaļģu grāmatai par Chara globularis. Veiktas 5 ekspedīcijas – Ogres Zilie kalni, Engures ezers, GNP, Ķeguma un Limbažu apkārtnē.

					Chara filiformis un Chara contraria sugu revīzija 90 vienības. Darbs turpinās
5.	J.Meža	Latvijas vaskulārie augi, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana	30.12.2019	Kolekcijas un datu bāzes veidošana	Maija mēnesī 4 izbraucieni (Ķengaraga un Bolderājas ruderālās vietas, Sāviena/ Ļaudona, Dolessala, jūnijā -3: Mežotne, Ķekava, Krustpils un Daugavas krasts Sēlijā. Jūlijā 4 ekspedīcijas - Ceraukste, Kolka, Dundagas apkārtnē, Skrunda. Augustā 1 ekspedīcija - Koknese. Darbs turpinās
6.	I.Zupiņš	Latvijas devona fosilie mugurkaulnieki	30.12.2019	Devona mugurkaulnieku daudzveidības, stratigrāfiskās un ģeogrāfiskās izplatības pētījumi, kā arī tafonomisko datu ievākšana un analīze. Paleontoloģiskā materiāla ievākšana, zinātniskā apstrāde un fosiliju kolekciju veidošana	Lodes mālu karjerā ievākti 14 fosiliju paraugi (19.05.). Darbs turpinās
7.	S.Lielbārde	V. Grāvīša un Ģeoloģijas institūta materiāla zinātniskā izpēte un apstrāde	30.12.2019	Kolekcijas veidošana	Šķirots Ģeoloģijas institūta materiāls, atlasīti 22 paraugi krājuma zinātniskajai apstrādei. Veikta zinātniskā apstrāde 29 krājuma vienībām, izveidots katalogs (kol. G 317. (turp.) un sastādīts akts. Darbs turpinās
8.	L.Lukševiča	V.Sorokina zinātniskā mantojuma izpēte un apstrāde	30.12.2019	Izveidot kolekcijas un katalogus, veikt lauka dienasgrāmatu izpēti	Izpētītas ap 75 vienības. Veikta V. Sorokina 1963. gada vākumu zinātniska izpēte, materiāls pievienots kolekcijai P1 49 Izborska (85 vienības). Darbs turpinās
9.	D.Boiko	Dzērvju izpēte	30.12.2019	Veikt dzērvju ekoloģiskos pētījumus, migrācijas paradumus	Gredzenošanas ekspedīcija notika 01.07.-07.07.2019. Darbs turpinās
10.	L.Grīnberga	Latvijas vaskulārie augi, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana	30.12.2019	kolekcijas un datu bāzes veidošana	Veiktas 2 ekspedīcijas - Nītaures apkārtnē, Zilupes apkārtnē. Veiktas 8 ekspedīcijas - 2 Alūksnes novadā, 4 Ludzas novadā, 2 Jaunpiebalgas novadā. Darbs turpinās
11.	K.Ozoliņš	Latvijas īsspārņu fauna	30.12.2019	Latvijas īsspārņu faunas izpēte, kolekcijas papildināšana	Notikušas 15 ekspedīcijas. Darbs turpinās
12.	J.Dreimanis	Latvijas skudru fauna	30.12.2019	Iegūt datus par skudru sugu sastāvu Latvijas teritorijā. Kolekcijas papildināšana	Notikušas 5 ekspedīcijas. Darbs turpinās
13.	D.Boiko	Zvirbuļveidīgo putnu gredzenošana Birzgales apkārtnē	30.12.2019	Migrējošo putnu ķeršana un gredzenošana, lai noskaidrotu to migrācijas ceļus,	Apgredzenoti 3432 putni. Darbs turpinās

				izmaiņas, migrācijas virzienus un ātrumus	
14.	U.Piterāns	Latvijas taisnspārņu un plēvspārņu fauna	30.12.2019	Noskaidrot taisnspārņu un plēvspārņu faunas daudzveidību un sugu sastopamību, to izplatību	Notikušas 10 ekspedīcijas. Darbs turpinās
15.	E.Dreijers	Latvijas gliemežu fauna	30.12.2019	Noskaidrot gliemežu fauna) faunas daudzveidību un sugu sastopamību, to izplatību	Notikušas 5 ekspedīcijas. LU gadskārtējā konferencē nolasīts ziņojums "Spānijas kailgliemeža Arion vulgaris populācijas raksturojošo lielumu aprēķini pēc Džollija-Sebera metodes un 2017., un 2018., gadu rezultātu salīdzinājums Dobeles populācijā". Darbs neturpināsies sakarā ar darba attiecību izbeigšanu

2.6. BŪTISKĀKIE PAKALPOJUMI, UZLABOJUMI PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBAS UN KVALITĀTES NODROŠINĀŠANĀ

LDM piedāvā dažāda rakstura maksas pakalpojumus – gida pakalpojumus (ekskursijas, lekcijas, izglītojošas programmas), metodiskos pakalpojumus, krājuma izmantošanas pakalpojumus, nodrošina audiogida izmantošanas iespējas.

Bez maksas LDM pastāvīgās ekspozīcijas un izstādes ir iespējams apmeklēt bērniem līdz 5 gadiem, daudz bērnu ģimenēm, bērnu namu, internātskolu audzēkņiem, muzeju darbiniekiem, Muzeja/LDM ieejas karšu īpašniekiem, invalīdiem, grupas (grupā ne mazāk par 10 cilv.) vadītājam u.c.

Ekspozīcijās – ekspozīciju ceļveži – bezmaksas papildinformācija par ekspozīcijas saturu. Kopš 2011.gada apmeklētājiem ir pieejams audiogids pa muzeja ekspozīcijām latviešu, krievu un angļu valodās.

Informācija par muzeja darba laiku, aktuālo informāciju un pamatpiedāvājumu ir pieejama muzeja interneta mājas lapā, sociālajos tīklos, uzzīņu dienestos, tālruņu katalogos, muzeja izdotajos informatīvajos materiālos, pie muzeja ārdurvīm un skatloga ekrānā, preses izdevumos.

Muzeja pastāvīgās ekspozīcijas apmeklētājiem ir pieejamas bez maksas ceturtdienās no plkst. 17.00 līdz 19.00 un citās muzeja darba dienās pēdējā pusstundā pirms muzeja slēgšanas. Muzeja pastāvīgās ekspozīcijas un izstādes ar atlaidi var apmeklēt Jāņa Rozes grāmatnīcas *Pircēja kartes* īpašnieki (15% atlaide), Tallink Latvija *Club One* kartes īpašniekam (20% atlaide).

Pirmdienās, otrdienās muzejs apmeklētājiem slēgts, konsultācijas apmeklētājiem ir pieejamas.

Izveidotas plašas datu bāzes informācijas nosūtīšanai (mediji, skolas, pašvaldības, jaunumu saņēmēji (1x mēn.) u.c.). Muzeja interneta tīmekļa vietnē darbojas sadaļa – „Nosūtīt vēstuli”, kurā var uzdot jautājumu un saņemt speciālista atbildi.

Tiek īstenota sadarbība ar skolotājiem – organizēti iepazīšanās semināri par muzeja piedāvātajām programmām un nodarbībām.

Muzejā pieejams lifts, kas paredzēts cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un vecāka gājuma cilvēkiem, izveidota tualete apmeklētājiem ar īpašām vajadzībām, uzstādīts bērnu pārtinamais galdiņš.

Jaunā muzeja tīmekļa vietne nodota ekspluatācijā.

2.6.1. Starpiestāžu pakalpojumi, kuri ir saistīti ar savstarpējo sadarbību noteiktu valsts pārvaldes funkciju vai uzdevumu veikšanā vai kuru rezultāts ir nepieciešams tikai citas iestādes funkciju vai uzdevumu izpildei vai tās pakalpojumu nodrošināšanai

LDM veic Vašingtonas konvencijas (CITES) zinātniskās institūcijas funkcijas. Pārskata periodā sagatavoti vairāki atzinumi un ekspertīzes slēdzieni par CITES īpatņu taksonomisko piederību, CITES atļauju izsniegšanu. Muzeja speciālisti piedalās Dabas aizsardzības pārvaldes organizētajos semināros.

LDM savu resursu ietvaros, veic Ramsāres konvencijas saziņas programmas fokālā punkta darbību.

2.6.2. Publiskie pakalpojumi, kas noteikti normatīvajos aktos, vai no tiem izrietošie materiālie vai nemateriālie labumi, ko muzejs sniedz privātpersonai saistībā ar tās kompetencē esošu publiskās pārvaldes funkciju un uzdevumu izpildi

Ar 06.06.2017. - saskaņā ar MK apstiprināto publisko pakalpojumu cenrādi (MK noteikumi Nr.308, „Latvijas Dabas muzeja maksas pakalpojumu cenrādis”).

Informācija pieejama muzeja interneta tīmekļa vietnē: www.dabasmuzejs.gov.lv.

LDM speciālisti saviem apmeklētājiem piedāvā plašu un daudzveidīgu pakalpojumu klāstu, kas vērsti uz vides izglītību un dabas aizsardzību:

- ekskursijas muzeja ekspozīcijās (**222**);
- nodarbības izstādēs un ekspozīcijās (**421**);

Nodarbība Botānikas un mikoloģijas ekspozīcijā

- nodarbības ģimenēm Dabas izziņas istabā – ekspozīcijā „Par Zemi, Sauli un mums” (**32**);
- lekcijas muzejā un ārpus tā (**5**);
- semināri un nodarbības skolotājiem;
- tematiskie pasākumi, kas parasti ir saistīti ar muzeja vai sabiedrības aktualitātēm – **1574** tematiski izglītojošie pasākumi, t.sk., pulciņu nodarbības (5 dabaszinātņu pulciņi);
- tradicionālie Ziemassvētku labdarības pasākumi (**13** nodarbības);
- ikdienas sadarbība ar bērnu namiem, patversmēm un dienas centriem;
- mācību prakšu vadīšana un lekciju lasīšana LU un DU studentiem;
- konsultācijas par muzeja darbu un dabaszinātniskajām tēmām **1700**;
- **9** dažādu tēmu muzejpedagoģiskās programmas ar kopīgo nodarbību skaitu - **144**, un **421** nodarbība, kurās piedalījušies dažāda vecuma apmeklētāji no visas Latvijas;

- ilgtermiņa projekta „Muzejs mūsu bagāžā” nodarbības skolās (198 nodarbības).

3. PERSONĀLS

Darbinieku skaits – **53**, no tiem: **2** administratīvie darbinieki, **37** speciālisti, **14** tehniskais personāls.

	Vadītāji		Speciālisti		Pārējie		Kopā	
	Amata vietu skaits	Faktiskais skaits	Amata vietu skaits	Faktiskais skaits	Amata vietu skaits	Faktiskais skaits	Amata vietu skaits	Faktiskais skaits
	2	2	38	37	14	14	54	53
Vecums								
līdz 30 gadiem		0		5		0		5
31 – līdz pensijas vecumam		2		27		7		36
pensijas vecumu sasniegušie		-		5		7		12
Dzimums								
sievietes		1		22		9		32
vīrieši		1		15		5		21
Muzejā nostrādātais laiks								
līdz 5 gadiem		-		14		5		19
5-20 gadi		0		14		6		20
vairāk par 20 gadiem		2		9		3		14
Ar augstāko izglītību		2		32		3		37

Muzeja kvalitatīvas darbības nodrošināšanai ir svarīgi augsti kvalificēti darbinieki, tāpēc tiek atbalstītas speciālistu mācības un zinātnisko grādu iegūšana. Muzeja speciālisti piedalās dažādām dabaszinību tēmām veltītās konferencēs, semināros un citos pasākumos Latvijā un ārvalstīs. Muzeja darbā liela nozīme darbinieku iespējai ik gadu pieredzes apmaiņas nolūkā apmeklēt vietējos un ārzemju muzejus.

Notiek pieredzes apmaiņa paleontoloģisko kolekciju izpētē un materiāla iegūšanā. Muzeja entomologs, periodiski no 2001.gada, sadarbībā ar Ķīles (Vācija) Universitātes Ekoloģijas centru un Zooloģijas muzeju veic Vācijas speciālistu apmācības un entomoloģisko kolekciju ekspertīzi, kā arī krājuma papildināšanas un zinātniskās izpētes nolūkos piedalās starptautiskās ekspedīcijās. Starptautiskā sadarbība notiek ornitoloģijas, mikoloģijas pētījumu jomās.

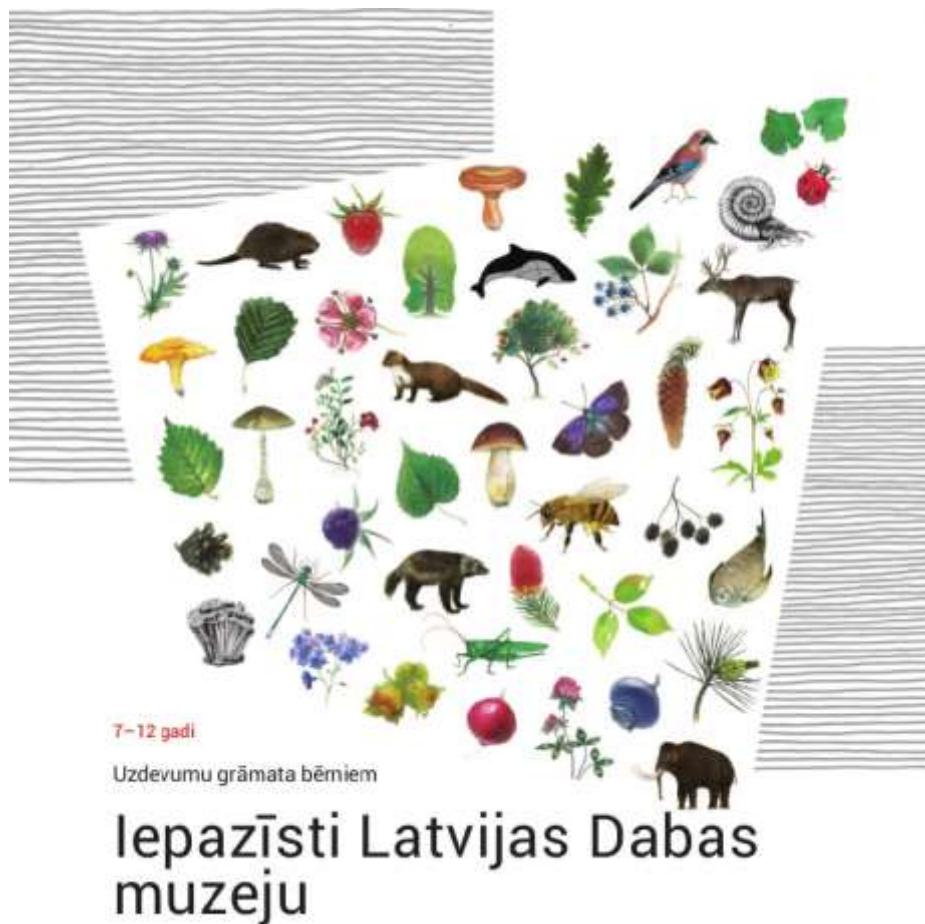
Regulāri tiek organizēti kvalifikācijas celšanas pasākumi, kur darbinieki informē par pētnieciskā darba rezultātiem un gūto pieredzi ārzemju braucienos.

4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

4.1. PASĀKUMI SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANAI UN IZGLĪTOŠANAI

Informācija par muzeja darbību un lēmumiem sabiedrībai tiek sniegta, izmantojot dažādas komunikācijas un sabiedrisko attiecību metodes un informācijas kanālus. Nozīmīgākā un ilgtspējīgākā komunikācijas forma ir ekspozīcijas.

Regulāri tiek rīkotas izstādes, kas piesaista papildu mērķauditorijas, ir izveidojusies veiksmīga sadarbība ar presi un interneta medijiem (pēc muzeja speciālistu pamanītās publicitātes rādītājiem 2019.gadā Latvijas Dabas muzejs medijos minēts 449 reizes), iespēju robežās tiek izdoti bukleti un informācijas lapas par aktuālām zinātniskām tēmām, kuras pēta speciālisti, tiek rīkoti informatīvi semināri, sanāksmes skolotājiem, žurnālistiem un citu iestāžu speciālistiem, organizēti daudzveidīgi izglītojoši pasākumi.

Uzdevumu grāmatas par Latvijas Dabas muzeju vāks

Latvijas Dabas muzeja speciālistu zinātniskā darbība tiek atspoguļota dažādos zinātniska un populārzinātniska rakstura izdevumos.

Muzejs uztur un apkalpo četras mājas lapas (Latvijas Dabas muzeja <http://www.dabasmuzejs.gov.lv/>, Vašingtonas konvencijas (CITES) lapu Latvijā <http://cites.ldm.gov.lv/>, Latvijas Mikologu biedrības <http://miko.ldm.gov.lv/>) un vienu Latvijas Dabas muzeja izstāžu un pasākumu fotogrāfiju serveri <http://fotoalbums.ldm.gov.lv/>. Informācija par muzeju ir pieejama latviešu valodā, tiek nodrošināta arī informācijas tulkošana krievu, angļu, vācu, franču un čehu valodā.

Sabiedrības informēšanas nolūkos Latvijas Dabas muzejs strādā vairākos līmeņos, mēģinot nodrošināt maksimālu informācijas izplatīšanu: notiek individuāla informēšana – telefoniskas, elektroniskas konsultācijas un regulāra muzeja jaunumu izsūtīšana to abonentiem (pieteikties muzeja jaunumu saņemšanai var muzeja mājas lapā internetā), kā arī pastarpināta sabiedrības informēšana – ar masu mediju un dažādu institūciju (skolu, interešu centru utt.) starpniecību. Muzeja jaunumu apkopojums izglītojošā darba jomā tiek regulāri sūtīts skolām, skolu valdēm un skolotājiem.

2019.gadā sabiedrības informēšana par muzeju tika veikta ārpusmuzeja aktivitātēs – Zaļās jostas Vides festivālā LVM Mežu dienu ietvaros Tērvetes Dabas parkā, Nacionālās bibliotēkas Ģimeņu sestdienā, Latvijas Koncerti rīkotajos pasākumos bērniem, Meža dienā Jaunmoku pilī, LU dabaszinātņu skolotāju konferencē u.c.

Informācija par muzeju ir pieejama jaunajā muzeja interneta tīmekļa vietnē, dažādos tematiskajos informatīvajos portālos (KasNotiek.lv, Travelnews.lv u.c.), uzziņu dienestos, muzeja izdotajos informatīvajos materiālos, tālruņu katalogos.

Muzejs piedalās arī Francijas muzeju padomes rīkotajā starptautiskajā akcijā “Muzeju nakts” un Starptautiskajai Muzeju dienai (ikgadēji -18.maijs) veltītajos pasākumos.

Nozīmīgs muzeja komunikācijas ar sabiedrību veids ir dažādi pasākumi ģimenēm un plašam interesentu lokam, piemēram, Ģimenes dienas pasākumi, skolēnu brīvdienu akcijas, Gada dzīvnieka pasludināšana, Vides mēnesis u.c.

4.2. PASĀKUMI SABIEDRĪBAS VIEDOKĻA IZZINĀŠANAI PAR APMIERINĀTĪBU AR MUZEJA DARBA KVALITĀTI UN TO REZULTĀTI

Muzeja apmeklētāju viedoklis tiek izzināts, regulāri kontaktējoties ar pakalpojumu saņēmējiem klātienē, elektroniski un ar sociālo tīklu palīdzību. Organizējot seminārus pedagogiem, notiek informācijas apmaiņa par pakalpojumiem, to kvalitāti. Sabiedrībai tiek piedāvāts plašs pakalpojumu klāsts un konsultācijas, kas tiek vērtētas ļoti pozitīvi. Vairākās dabaszinātņu jomās muzejā ir pieejami vadošie speciālisti Latvijā, piem., mikoloģijā, entomoloģijā, paleontoloģijā, ornitoloģijā. Nereti muzejs ir vienīgā vieta, kur šāds konsultatīvs pakalpojums ir pieejams, piem., mikoloģijā.

Pārskata gadā tika veikta izstāžu apmeklētāju anketēšana ar mērķi noskaidrot efektīvākos informācijas avotus un apmeklētāju viedokli.

Atsauksmes par muzeja darbu vairumā gadījumu ir pozitīvas (interesantas interaktīvas ekspozīcijas, izzinoši pasākumi ģimenēm ar bērniem, adekvāta cena utml.).

Par apmeklētāju apmierinātību ar muzeja darbu liecina pozitīvās atsauksmes sociālajos tīklos – piemēram, muzeja Facebook lapā 2019. gadā ir saņemtas 223 atsauksmes ar vidējo vērtējumu 4.7 (skalā no 1 līdz 5).

4.3. SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU

2019.gada laikā Dabas muzejs sadarbojies ar vairākām nevalstiskajām organizācijām (biedrībām un nodibinājumiem) un uzņēmumiem. Šī sadarbība ir bijusi daudzveidīga savās izpausmēs, jo ir veidotas izstādes, organizēti pasākumi, gūts atbalsts muzeja piedāvājuma uzlabošanai un atbalsts akciju ietvaros.

Muzejam ilgstoša sadarbība izstāžu veidošanā ir izveidojusies ar Rīgas Dārzkopības un biškopības biedrību, Latvijas Gladiolu un īrisu biedrību, Latvijas Eksotisko augu draugu asociāciju, RDEK „Tomāts”, Latvijas vīnkopju un vīndaru biedrību, Biedrību „Lilium Balticum” u.c.

Peoniju izstādes fragments

Veiksmīga sadarbība izveidojusies Zaļo Jostu, Dabas retumu krātuvi. Muzeja speciālisti piedalās profesionālo biedrību darbā – Igaunijas un Somijas Lepidopteroloģijas biedrībās, Latvijas Entomoloģijas biedrībā, Latvijas Botāniķu biedrībā, Latvijas Mikologu biedrībā, Malakologu biedrībā, Muzeju biedrībā, Latvijas Gulbju izpētes biedrībā u.c.

Sadarbībā ar Dabas muzeja atbalsta biedrību tiek organizēti izglītojoši-izklaidējoši dzimšanas dienu pasākumi muzejā, kā arī daudzveidīgi projekti vides izglītībā.

5. NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

5.1. IEPRIEKŠĒJĀ GADĀ UZSĀKTIE PASĀKUMI, KURI TIKS TURPINĀTI

Turpināsies krājuma saglabāšanas apstākļu uzlabošana (atbilstošu mēbeļu un aparatūras iegāde). Krājuma uzskaites, papildināšanas un izpētes darbs.

Turpināsies iepriekšējos gados uzsāktie pasākumi un akcijas, piemēram, *Muzeju nakts*, *Vides mēnesis*, ģimenes dienas, konkursi "Mans putns" un "Cielavas gudrības", Gada dzīvnieka pasludināšana u.c.

Tiks organizēti semināri un pasākumi skolotājiem sadarbībā ar Bioloģijas skolotāju asociāciju un Rīgas Domes izglītības, kultūras un sporta departamentu.

Turpināsies ekspozīciju (zooloģijas, entomoloģijas, ekspozīcija "Cilvēks un vide") pilnveidošanai nepieciešamo koncepciju, tematiskās struktūras plānu un satura izstrādāšana, kā arī praktiska ekspozīciju pilnveidošana).

Nodrošināta izstāžu organizēšana.

Tiks īstenotas KF projekta aktivitātes.

Turpināta ēkas infrastruktūras uzlabošana, muzeja pieejamības uzlabošana apmeklētājiem ar īpašām vajadzībām.

Sadarbībā ar RJTC, darbosies dabaszinību pulciņi.

Turpināsies jaunu tehnoloģiju ieviešana un uzturēšana muzeja darbības nodrošināšanai un ekspozīciju pilnveidošanai.

Izveidots vestibila info kiosks ar informāciju par muzeju un aktuālām vides tēmām.

5.2. NĀKAMĀ GADA GALVENIE UZDEVUMI UN PASĀKUMI

1. Plānotie darbi ekspozīcijās:

1.1. Latvijas zīdītājdzīvnieku, CITES ekspozīcijas un zooloģijas ekspozīcijas ievaddaļas - putnu migrācija un endēmās sugas, dzīvnieku pielāgojumi dzīvei dažādos apstākļos, kosmopolītiskās sugas, gada dzīvnieka stenda izveidošana. **Latvijas putnu ekspozīcijas** rekonstrukcija. Apgaismojuma un vitrīnu stiklu nomaiņa, vitrīnu krāsojuma un izdruku atjaunošana. Interaktīvā satura (putnu balsu) sagatavošana un uzstādīšana. Putnu izvietošana vitrīnās, etiķešu atjaunošana un nomaiņa (ap 300 eksponāti).

1.2. **Ekspozīcija "Cilvēks un vide"** Enerģijas resursu stenda nomaiņa pret stendu ar atkritumu problēmas atspoguļojumu, ekspozīcijas ievaddaļas atjaunošana. Koncepcijas izstrāde, specifikācijas sagatavošana, iepirkuma izsludināšana.

1.3. **Jūras ekspozīcijas** papildināšana ar jaunu vitrīnu un eksponātiem tajās. Ekspozīcijas papildināšanas mērķis - eksponēt Baltijas jūras zivju mulāžas.

1.4. Paleontoloģijas ekspozīcijas restaurācijas darbi. Devona perioda zivs mulāžas restaurācija, interaktīvā modeļa atjaunošana, ekspozīcijas dekoratīvā apmetuma atjaunošana.

1.5. Zemes virsmas reljefa modelis nodarbību telpai - ekspozīcijai **"Par Zemi, Sauli un mums"** - specifikācijas izstrādāšana, iepirkuma sagatavošana. Telpisko ģeomorfoloģisko modeļu idejas un dizaina izstrāde nodarbību telpai - ekspozīcijai **"Par Zemi, Sauli un mums"**.

1.6. Gada kukaiņa stenda atjaunošana **Entomoloģijas ekspozīcijā**.

1.7. **Antropoloģijas ekspozīcijas** vitrīnu konstrukciju pārbūve ar mērķi eksponēt fiksējošos šķīdumos esošo krājumu.

2. Muzeja krājuma apstrādes darbs:

2.1. Turpināt regulāros uzdevumus krājuma uzskaites nodrošināšanā, t.sk. veikt esības pārbaudes (~1500 uzskaites vienību apjomā) un ar to saistīto priekšmetu vērtēšanu, krājuma zinātnisko apstrādi (it īpaši ģeoloģiskajiem, paleontoloģiskajiem un entomoloģiskajiem priekšmetiem), kā arī krājuma papildināšanu atbilstoši muzeja darbinieku zinātniskās darbības specializācijai un krājuma struktūrai, bet galvenokārt attiecībā uz botānisko, mikoloģisko un zooloģisko krājumu, apstrādājot un dokumentējot pagājušā sezonā jau iegūto materiālu un ievācot jaunu.

2.2.Mērķtiecīgai krājuma papildināšanai prioritāri gādāt par reprezentatīvu Latvijas ornitofaunas un malakofaunas kolekciju veidošanu muzeja krājumā.

2.3.Turpināt datu ievadi Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogā un turpināt kolekciju sistemātisku zinātnisko apstrādi un papildināšanu, nodrošinot uzskaiti atbilstoši prasībām.

2.4.Krājuma saglabāšanas apstākļu nodrošināšanai - iegādāties jaunas mēbeles ģeoloģiskā/paleontoloģiskā un zooloģiskā (t. sk. entomoloģiskā) materiāla izvietojumam.

3. Izglītojošais darbs:

3.1. Turpināt īstenot izglītības darbu to saturiski un kvalitatīvi pilnveidojot. Maksimāli nodrošināt galvenās muzeja mērķauditorijas (jaunākā un vidējā skolas vecuma bērni un viņu skolotāji) intereses, vēlmes un vajadzības, piedāvājot ekskursijas, nodarbības, muzejpedagoģiskās programmas, tematiskos pasākumus. Viens no uzdevumiem - celt un uzturēt kvalitāti jau izstrādātajām un aprobētajām aktivitātēm, kā arī veidot jaunas, piesaistot plašāku interesentu loku (paplašinot muzeja mērķauditoriju).

3.2. Gan lielajiem, gan mazajiem apmeklētājiem, ģimenēm arī turpmāk rīkot dažādus tematiskus pasākumus - jau par tradīciju kļuvušās ikmēneša Ģimenes dienas, skolēnu brīvlaiku trasītes ar dažādu uzdevumu pildīšanu, u.c.

3.4. Muzeja speciālistu veidota jubilejas izstāde. Plānotais laiks: no 04.11.2020.-12.2020.

5.3. NĀKAMĀ GADA PLĀNOTIE SADARBĪBAS PROJEKTI UN PĒTĪJUMI

Starptautiskie projekti pamatā tiek īstenoti pētniecības jomā.

Ilgtermiņa starptautiskie projekti:

*Eiropas sēņu monitorings un kartēšana (ECCF project: Mapping and monitoring macromycetes in Europe). Eiropas sēņu Sarkanās grāmatas izveide.

Pētījumi pamatā tiks veikti dabas zinātnēs atbilstoši pētnieciskā darba tēmām gan vietējā mēroga, gan starptautiskās sadarbības rezultātā.

Latvijas sēnes, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana	02.01.-30.12.2019	I.Dāniele D.Meiere
Latvijas mieturaļģes, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana	02.01.-30.12.2019	E.Zviedre
Latvijas vaskulārie augi, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana	02.01.-30.12.2019	L.Grīnberga
Latvijas vaskulārie augi, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana	02.01.-30.12.2019	L.Miķelsone
Latvijas vaskulārie augi, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana	02.01.-30.12.2019	J.Meža
Latvijas tauriņu fauna	02.01.-30.12.2019	N.Savenkovs
V.Sorokina mantojuma pētniecība (dienasgrāmatas, monogrāfijas, kolekcijas)	15.01.-30.12.2019	L.Lukševiča
Latvijas devona fosilie mugurkaulnieki	02.01.-30.12.2019	I.Zupiņš
Ziemeļu gulbju izpēte	03.01.-30.12.2019	D.Boiko
Zvirbulveidīgo putnu gredzenošana Birzgales apkārtnē	03.01.-30.12.2019	D.Boiko
V. Grāvīša un Ģeoloģijas institūta materiāla zinātniskā izpēte un apstrāde (kolekciju veidošana)	15.01.-30.12.2019	S.Lielbārde
Latvijas īsspārņu fauna	02.01.-30.12.2019	K.Ozoliņš
Latvijas skudru fauna	02.01.-30.12.2019	J.Dreimanis
Latvijas blakšu un plēvspārņu fauna	02.01.-30.12.2019	U.Piterāns
Latvijas gliemežu fauna	02.01.-30.12.2019	K.Greķe

Latvijas Dabas muzeja direktore

S.Ruskule

Ozere, 67356023
Meiere, 67356052

Zupinš, 67356033